

A BANYÁYA

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre . . . 12 K. || Félévre . . . 6 K.
Negyedévre . . . 3 K.
HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Felolós szerkesztő:
Dr. BISCHITZ BÉLA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., (Belyáros) Molnár-u. 33. II. em.
TELEFON 108-00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

A biztonsági robbantószer veszélyességéről.

Irta: Neufeld Ármin, hites szabadalmi ügyvivő.

A lőpor és dynamit használata mellett a bányalégkeverék igen könnyen gyulad meg és a bányászat fejlődésével oly robbantószerkekről kellett gondoskodni, melyek ezen veszélyt megszüntetik, illetőleg csökkentik.

Először a lőpor és dynamit robbantó hatását mechanikai eszközökkel és chemiailag ható eljárásokkal próbálták helyettesíteni, de ezeknek ipari értékesítése nem volt kielégítő és a bányalégbiztonság növelése céljából az ugynevezett biztonsági robbantószerkeket találták fel.

Biztonsági robbantószerkeket azon robbantóanyagok, melyek szénbányákban alkalmazva a bányagázokat nem gyújtják meg és a gyártás, raktározás és szállítás közben fel nem robbannak, ütés, lökés iránt érzéketlenek, ha meggyújtjuk durraiás nélkül puffogva elégnék és csak akkor robbannak fel, ha azokat lökőpuk révén a furólyukban elsütjük. Ezen robbantószerkekre úgy hajón, mint bármely teher- vagy személyvonaton való szállítására az engedély megadatik.

Ily robbantószerkeket vagy ammonium- és alumíniumkeverékből állanak, melyhez egy szénhordozó anyag van hozzákeverve (ammonal), vagy ammonium-nitrát, anilinnitrát és pikrinsav keverékből (titanit), vagy ammoniumnitrát és nitroglizerin, olaj-, gyanta-, naftalinkeverékből, vagy az ugynevezett karbonitkeverékekből.

A robbantó-, illetőleg repesztő-munka veszélyes következményei lehetnek:

a) Bányalégrobbanások szénpor együttműködése nélkül. A bányalég és levegő keveréke legerélyesebben robban, ha annak methantartalma körülbelül a 9¹/₂%, azaz midőn a levegő oxigéntartalma a methan tökéletes elégetésére éppen elegendő.

b) Szénporrobbanások bányalég együttműködése nélkül. Minél finomabb a por és minél könnyebben viszi azt a levegő magával, annál nagyobb a veszély. Azonkívül a szénpor kémiai összetétele is lényegesen befolyással bír. Oly szénporok, melyek 22—35% gázt tartalmaznak, legkönnyebben gyulnak meg.

c) Összetett robbanások, melyeknél úgy a bányalég, mint a szénpor szerepel.

Minden állam saját hatáskörében megállapította, hogy mely robbantószerkeket engedélyezhetők, mint biztonsági robbantószerkeket és ha a különböző véleményeket és rendeleteket kritikailag megvizsgáljuk, akkor

azt látjuk, erre vonatkozólag áthidalhatatlan bizonytalanságok és differenciák léteznek és hogy a törvényeknek és rendeleteknek alapul szolgáló elméletek, amelyek az egyik állam által megállapítottak, egy másik állam által le lettek rontva.

A porosz bányalég-bizottság legelőször azt állapította meg, hogy minél nagyobb a robbantószerke brizanciája, annál biztosabb a szerke. Brizancia alatt az időegységben szabaddá való energiát értjük, amely a robbantószerke robbanási nehézségétől és a szerke ható erejétől függ. Az osztrák bányarendőrség erre gyakorlatilag bebizonyította, hogy nagy brizanciával bíró robbantószerke a bányaléggel és szénporral szemben igen nagy mértékben érzékenyek és veszélyesek és hogy a robbantószerke biztonsága azon arányban fokozódik, amily arányban brizanciája csökken. Ekkor a francia bányakezelőbizottság úgy a porosz, mint az osztrák elméletet semmisnek nyilvánította és bebizonyította, hogy a brizanciának a biztonsághoz semmi köze és hogy a robbantószerke biztonsága csak annak robbanási hőmérsékletétől függ. Minél alacsonyabb ezen hőmérséklet, annál biztosabb a robbantószerke. Robbanási hőmérséklet alatt azon hőmérsékletet értjük, melynél egy robbantószerke explodál és a franciák oly anyagokat kevertek a robbantószerkehez, melyek ezen hőmérsékletet csökkentik.

Azonban a német nem engedett, mert a német bányalég-bizottság bebizonyította, hogy egyenlő robbanási hőmérsékletek mellett az egyik robbantószerke biztos, míg a másik igen veszélyes és bizonytalan, a francia elmélet megsemmisítette és megállapította, miszerint a robbantószerke biztonsága első sorban a robbanási sebességtől függ. Robbanási sebesség alatt az explozió által előidézett fizikai hullámmozgást értjük.

Ezen elmélet szerint az explozió sebessége folytán a levegő rögtön sűrűsödik és az ekkor keletkező hő által a bányalégkeverék meggyújtatik. Minél kisebb eszerint a robbanási sebesség, annál biztosabb a robbantószerke. A németek eszerint oly anyagokat kevertek a robbantószerkehez, melyek ezen sebességét csökkentik.

Erre megmozdult a belga bányakezelőbizottság és megállapította, hogy a robbantószerke biztonsága más tényezőktől függ és pedig a gázoknak kezdeti nyomásától, azaz brizanciájától (energia) és az anyag sűrűségétől. Minél magasabb a kezdeti nyomás, annál veszélyesebb a robbantószerke. Ennek alapján Belgiumban bizonyos adalékokkal a robbantószerke brizanciáját csökkentették és a gyártás alkalmával sűrűségét befolyásolták.

A francia bányarendőrség azonban ezen elméletet elfogadni nem akarta és mindazon robbantó-

„Palace Szálloda“ Budapest, VIII., Rákóczi-ut 43.

A szálloda éttermeiben esténként kolozsvári Pongrácz Lajos hangversenyez. Elsőrendű magyar és francia konyha. Elsőrendű borok.

UNTERREINER JÁNOS volt alsótátrafüredi vendéglő vezetője mellett.

szereket is eltöltött a biztonsági szerek közül, amelyek robbanás után elméletileg elégethető gázokat szolgáltatnak.

Ezzel szemben a német és osztrák bányalégbiztonság bebizonyította, hogy éppen a gyakorlatilag legjobban bevált biztonsági robbantószer a robbanás után elégethető gázokat szolgáltatnak és hogy ezen gázok oxigén hiánya miatt a lángot elfojtják.

Vége ezen elméletekkel hadonászó államok oly kompromissziumban állapodtak meg, hogy valamely robbantószer annál bányalégbiztosabb, minél kisebb a robbanási sebesség, a robbanási hőmérséklet, a brizancia, a fejlesztett gázmennyiség, a fejlesztett kaloria-mennyiség, a láng hossza és tartalma és hogy ezen jelenségeknek egy bizonyos határt felfelé túlhaladniok nem szabad és a robbantószer kémiaija ezen követelményeket figyelembe venni kényszerített. Midőn ezen elméletek és ezeken alapuló törvények, rendeletek megállapítottak és a robbantószer gyárak ehhez képest alkalmazkodtak, Angolország jött a nagy ágyúval és az összes létező elméleteket és ebből levezetett törvényeket semmisnek nyilvánította.

Angolország törvénybe iktatta, hogy csak azon robbantószer sorozható a biztonsági robbantószer közé, amelyek gyakorlati löpróbák útján az ugynevezett kísérleti aknában lettek kipróbálva és a próbák a követelményeknek megfelelően sikerültek. E célra használt kísérleti akna egy 30 méter hosszú lezárt földalatti csatorna, mely állandóan felkavart szénporral és bányaléggel, vagy a még sokkal veszélyesebb szén-gáz- és levegőkeverékkel van megtöltve. Ezen gáz- és szénkeverékbe egy fokozatosan nagyobodó mennyiségű robbantószer lesz addig letűzelve, míg azon mennyiségű robbantószer megállapítható, mely meghatározott feltételek mellett bizonyos számú lövés után a gáz- és szénkeveréket meggyújtja.

Ezen eljárást most a legtöbb állam követi és pedig Magyarország, Ausztria és Németország is.

Azonban ezen kísérleti aknák eredményei is igen nagy ingadozásoknak vannak kitéve. Gyakran fordul elő, hogy bizonyos mennyiségű bányalég- és szénporkeverék többször egymásután nem gyújtatik meg, míg egy ezután következő lövés ugyanazon, sőt még kisebb töltelékét meggyújtja. Ezen ingadozások még nagyobbak, ha a kísérletek különböző aknában vagy megváltozott viszonyok mellett eszközöltek.

Midőn ezután a bányaiipar sem az elméletekben, sem a kísérletekben, sem a törvényekben bizni és azokhoz biztonsággal alkalmazkodni nem tudott, maga a bányaiipar állapította meg gyakorlati szempontból, hogy a bányásznak nincs szüksége oly robbantószerre, mely normális körülmények között teljesen veszélytelen, mert ekkor a robbanás előidézésére oly primár erő szükséges, hogy a robbantószer kezelése igen nehézkes volna.

A bányaiipar leszűrődött véleménye szerint tehát szükséges, hogy a biztonsági robbantószer is veszélyes legyen, mert különben az gyakorlatilag nem használható.

Habár ezen állítás csak feltételeken helyes, megállapítható mégis, miszerint a bányásznak oly robbantószerre van szüksége, mely elegendő mértékben

érzékeny legyen és pedig oly célból, hogy a furólyukba helyezett robbantószer könnyen és biztosan szétrobbanjon, ami pedig a robbantószer feltétlen biztonságát illeti, az a jövő kérdése.

Olvasztótér elektromos indukciós kemencékhez.

Találmányom tárgya elektromos indukciós kemencék olvasztótérének különleges kiképezése.

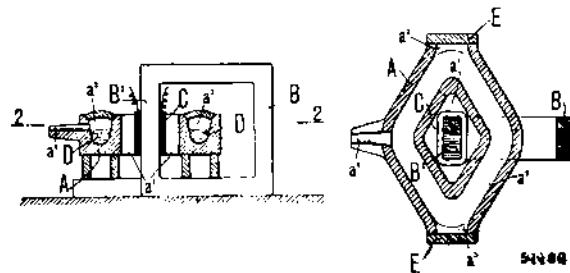
Eddig az ily kemencék olvasztócsatornáját rendszerint fölül nyitott körgyűrű gyanánt képezték ki. A földolgozandó anyagot fölülől rakjuk be a levehető fődéllel ellátott csatornába. Ennek az elrendezésnek lényeges hátrányai vannak, melyek abban nyilvánulnak, hogy az olvasztótér kiszolgálása igen nehéz és a kemence kiszolgálásánál fölfelé hőszugárzás következtében nagy veszteségek lépnek föl. Ezenkívül az ily kemencéknek gépi uton történő adagolása is nagy nehézségekbe ütközik.

Más elektromos indukciós kemencéknél az olvasztócsatorna fölül zárt és oldalt adagoló nyílással van ellátva. Azonban ezeknél a kemencéknél az olvasztócsatorna alakja és az adagoló nyílás elrendezése olyan, hogy a nyíláson át az olvasztócsatornának csak kis része férhető hozzá.

A találmány szerint ezt a hátrányt azáltal kerüljük el, hogy az olvasztókemencét magában zárt olvasztócsatornával látjuk el, mely több, lényegesen egyenes szakaszból áll és melynek annyi sarokpontján alkalmazott adagoló nyílása van, hogy az adagoló nyílásokon át az olvasztott tömeg egész fölületét áttekinthetjük és kiszolgálhatjuk.

A csatolt rajzon a találmány tárgyának egy fogantatási alakja látható, nevezetesen az

1. ábra egy indukciós kemence függőleges metszete, a.

2. ábra az 1. ábra 2-2 vonala szerint vett metszete fölülől nézve.

Az indukciós kemence lényegében az (A) olvasztótérből áll, melynek közepén (a1) ürege van, továbbá egymagában zárt (B) vasmagból, melynek egyik (B1) szára az olvasztótér (a1) üregén megy át. A (B) mag (B1) szára körül a (C) drótcsőve van föltekercselve, melyben a gép által szolgáltatott primáráram kering.

Az (A) olvasztótérben a (D) olvasztandó tömeg fölvetelére szolgáló (a2) csatorna van kiképezve, melyet egy boltozat teljesen lefed. Az olvasztócsatorna központi vonala rombusz-alaku, a csatornának a rombusz hegyes szögeinél fekvő két csúcsán az olvasztandó tömeg felszínén fölött (a3) adagoló nyílások vannak elrendezve, melyek az (E) ajtók segítségével zárhatók el. Mint ez a 2. ábrán fölismerhető, a leírt berendezésnél a két (a3)

Eredeti FREDIT CSAPÁGYFÉMEKET minden célnak megfelelő minőségekben gyárt kizárólag az:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA

adagolónyílás az olvasztócsatornához viszonyítva oly helyzetben van, hogy ezeken át a fürdő egész fölületét áttekinthetjük és kiszolgálhatjuk, miért is a kemencét nehézség nélkül lehet a szokásos adagoló gépekkel kiszolgálni, az olvasztott tömeg egész fölületét áttekinteni és salaktól megtisztítani.

Az olvasztótérnek még (a4) lecsapoló nyílása is van, melyen át a fölbillentett kemencét kiüríthetjük.

A találmány lényegének érintése nélkül az olvasztócsatorna közepvonala háromszög alakú is lehet. Ha a kiszolgáló nyílásokat a háromszög két sarkán alkalmazzuk, ezeken át a fürdő egész fölületét ugyan csak áttekinthetjük.

Kissármási Mály Sándor.

14. számunk hirrovatában kiténtetések címen említettük Mály Sándor min. tanácsosnak, a pénzügyminiszterium bányászati osztálya vezetőjének, nemesi rangra való emelését. A hivatalos lap most tette csak közzé a kiténtetéseket és mi, kik a magyar bányász-társadalom gondolatvilágának vagyunk hűséges kifejezői, nem mehetünk el e kiténtetés mellett szó nélkül.

Kicsoda a kiténtetett? A nagy közvélemény is tudja meg erről az emberről lapunk révén, hogy prototypusa a szorgalmas, magát csakis munkájának szentelő magyar hivatalnoknak. Csendes munkás, de annál szívósabb. Szavát is ritkán hallani, de annál beszédesebbek azok a tények, melyek a magyar bányászat és kohászat előhaladásáról, technikai és anyagi fellendüléséről szólnak. Ő a vezetője annak a pénzügyminiszteri főosztálynak, melyre a magyar állam legfőbb javainak kezelése, fenntartása, ápolása van bízva. Igaz, hogy a becsületesség nem érdem, hanem kötelesség és mégis kénytelenek vagyunk az elismerés lobogóját meghajítani Mály Sándor puritán tisztaságu személye előtt. Egyszerű ember tetőtől-talpig, szerénysége határt nem ismerő, aki igazán nem keresi és nem kereshette az elismerést. Mi meg vagyunk győződve arról, hogy minisztere ugy erőltette rá e kiténtetést, hogy oly epochális korszak inaugurálására alapot szolgáltató kezdeményezéséről volt szó, mint a földgáz. kezdte, forcírozta az ő csendes, szívós vaserélyével e kérdést. És hogy Kissármáson ráakadt a földgázra, igazán kedves figyelem a minisztertől, hogy eredeti felkutatója nevéhez fűzi az első igazi hazai földgázforrás nevét. És ha majdan azon a ma elhagyatott érdélyi vidéken az ipar gyárkolosszusai fogják hirdetni a magyar ész és tehetség produktív munkájának dicsőségét, kissármási Mály Sándor utódaira diszt és megkülönböztetést fog jelenteni mindaz, ami Kissármáson kiváló és nagy-szabású. Ezt jelenti szerintünk ez a kiténtetés, mely-nél kedvesebbet, maradandóbbat, magához a feltalá-

láshoz méltóbbat nem lehetett volna kieszelni. Mály Sándor kiténtetése az egész magyar bányászat megbecsülése. Ezt a csendes, derék munkást kiténtetve, kiténtette a király a sohase lármás, a világ zajától elvonult, de annál többet és jelentősebbet produkáló hatalmas társadalmi réteget, az egész magyar bányász- és kohászvilágot. Ennek az üdvözlését tölcsmólsoljuk mi Mály Sándornak. *)

Wahlner Aladár kiténtetése. A pénzügyminiszterium bányahatósági főosztályában ki ne ismerné dr. Wahlner Aladár min. tanácsost, akinek csak ott dolgozhat? Avagy azok, akiknek ügye a bányakapitányságtól a minisztériumba felkerült. Okos, megértő, intelligens fej, aki pillanat alatt átlátja, megérti és percipiálja a legbonyolultabb bányáügyeket, mert az egész bányajog egyszerűen a kis ujjában van. És ez nem kicsiség, mert hiszen még ma sincs a bányajog egységesen kodifikálva, sőt nálunk egyáltalán nincs kodexe. Ebből az itt jelzett nagy áttekintésből látnivaló, hogy Wahlner Aladár érti a dolgát, hogy ő valóságos tudós, a legkiválóbb ismerője az országban a bányajognak. Tudós, aki nem tudákos. Ő a bányajogi kodifikátor és aki az ő törvényjavaslatait olvassa, még a laikus is, aki el van készülve a legrosszabbra, meglepődik világos, tiszta, értelmes előadásán, amiből a t. egyetemi tanár javaslatgyáros urak csak tanulhatnak. Most, hogy a pénzügyminiszter előterjesztésére kiténtetésekre került a sor, nagy hiba esett volna, ha Wahlner Aladár nem kapott volna nagy és méltó elismerést. A Lipót-rend lovagkeresztjét kapta, mint erről a hivatalos lap beszámol:

Ő császári és apostoli királyi Felsege Bécsben 1911. évi március 31-én kelt legfelsőbb elhatározásával Wahlner Aladár pénzügyminisztertanácsosnak, az ásványolajfélekről és a földgázokról, valamint a káliumsókról szóló törvények előkészítése körül szerzett érdemei elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen, legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. Kelt Bécsben, 1911. évi március 10-én.

Gr. Khuen-Héderváry s. k. Lukács László s. k.

Kiténtetések. Előző számunkban közölt kiténtetésekről a pénzügyminisztérium hivatalosan következőkben értesítette lapunkat:

A személyem körüli miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére a káliumsó és a földgázra való kutatások és egyéb műszaki munkálatok körül kifejtett buzgó és sikeres szolgálataik elismerésül dr. Nagysuri Böckh Hugó főbányatanácsosnak, a selmeci bányászati és erdészeti főiskola rendes tanárának, III. osztályu vaskorona-rendemet díjmentesen, Böhm Ferenc mérnöknek, a nagysármási kálisót kutató kirendeltség ve-

*) A kiténtetésről szóló lapzárta után érkezett hivatalos leiratot lásd a 7. oldalon.

SZIVATTYUKAT és MÉRLEGEKET

GARVENSWERKE

WIEN, II., HANDELSQUAI 130.

gyárt mint különleges-
séget és legnagyobb rak-
tárt tart épület- és dia-
phragma-szivattyukban

(B. 96/443/46.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

zetőjének pedig a koronás aranyéremkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1911. évi március hó 31-én.

Ferenc József s. k.

Gr. Khuen-Héderváry s. k.

Magyar pénzügyminiszterem előterjesztésére V n u t s k ó F e r e n c bányatanácsosnak a káliumsó és földgázra való kutatások és mélyfurások érdekében kifejtett buzgó működése elismerésül a főbányatanácsosi címet és jelleget díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1911. évi március hó 10-én.

Ferencz József s. k.

Lukács László s. k.

Selmecbánya. Róma hét hegyen épült, de Selmecről szeretik az ellenségei, — és ami furcsább — barátai is elmondani, hogy 77 hegyen épült. Hepe-hupás egy város ez az ősi bányaváros és ami igaz, az igaz, a főiskola tartja benne a lelket. Bányászata, mint az egész ország fémbányászata, alkonyulófélben; pang, érce kevés és ami van, az is „csak“ ezüst és az egykor oly erős bányaváros egyre szomorubb sorsnak néz elébe. Már most erősen kísért a gondolat, hogy a főiskolát hozzuk fel Pestre, bányagazgatóságát helyezük át Zalathnára és ha ez így lesz, a felvidéknek ez a romantikus, bájos, Mikszáthtól oly ihlettel és szeretettel megénekelt városkája, a mesebeli kihalt kövárosok sorsára jut. Annál nagyobb örömmel halljuk a hírt, hogy Selmecen van még élet és dolgoznak polgárai. Vasutat akar építeni Németi község irányában. Igaza van. Selmecet bele kell kapcsolni a közforgalomba; helyi érdekeltséget kell teremteni vidékével, mert ebben a hegyes világban a légvonalban 1 km. távolságra eső szomszéd falu a hegyek miatt napokig tartó járás. A Máv. tanulmányozza a vasutvonal tervét — mint levelezőnk írja — és ha a Máv. tanulmányoz valamit, az... agályos körülmény. Azt kutatják, rentábilis lesz-e, biztosítható-e kb. 10 ezer tonna évi áruforgalom? Persze, hogy megcsinálható ez a forgalom ott is, hisz sehol se a forgalom csinált vasutat, hanem az a vasut létesítésének alapgondolata, hogy az csináljon forgalmat. Egész Selmecbányán a lét és nemlét kérdésének fogják fel e vasut létesítésének ügyét. És nekünk, kik ismerjük a Selmecről kikerült egész bányásztársadalom lelkét, velük együtt az a meggyőződésünk, hogy az államnak kötelessége e vasutat kiépítenie, mert különben veszendőbe, végromlásba kerül ez a ragyogó multu bányaváros, amelyre minden magyar bányász szeretettel gondol. Kötelessége azért, mert bizony a magyar kultúra és industrializálódás örök székelye lenne egy kihalt vagy legjobb esetben is szándékosan elszorvasztott város akkor, amikor számot nem tevő magánérdekekből épített már ki a kereskedelmi kormány vasutakat.

*

Hogy a város fejlesztéséről nem kell végkép lemondani, tanúság arra a 40 esztendőös multa visszatekintő „Selmeci Népbank Részvénytársaság“, mely a közel-multban tartotta évi rendes közgyűlését Horváth Kálmán polgármester elnöke alatt. Z ó l o m y Imre aligazgató lendületesen emlékezett meg az intézet 40 éves jubileumáról. Azután a rt. folytonos emelkedéséről és nagymérvű haladásáról szólott és különösen meleg szavakkal üdvözölte H ä n d e l

Vilmos főesperest és Pachmayer János p. ü. tanácsost, kik az intézet megalakulása óta, tehát 40 éve tagjai az igazgatóságnak, illetőleg a felügyelőbizottságnak.

Ezek után a közgyűlés az igazgatóságnak s a felügyelőbizottságnak a lefolyt üzletévről szóló jelentését jóváhagyó tudomásul vette, az 1910. évi tiszta nyereség felosztásáról szóló javaslatát elfogadta s a felmentvényt megadta. Ugyancsak elfogadta az igazgatóságnak a személyi ügyekre vonatkozó jelentését is. Társulati ügyésszé, titkos szavazással, egyhangulag dr. Balás Hugó választott meg. A jelenlegi 225,000 korona részvénytőkének 400,000 korona való felemelését is elhatározták.

Egy millió métermázsza. A Petrozsény és Vidékében e cimen hangulatos hír látott napvilágot. „Ennyi volt a Salgótarjáni Kőszénbánya r. t. március havi széntermelése — írja a nevezett lap. — A millió mindenből sok, még szénből is, különösen akkor, ha ezt egy hónap alatt hozzák ki a föld mélyéből és szállítják el. Egy millió métermázsza szén oly hosszú vonat ad, mely innen Piskiig ér. Mily óriási energia volt szükséges ily eredmény létrehozásához. Igaz örömmel regisztráljuk ezen eseményt, mint bizonysgát annak a ténynek, hogy az a céltudatos munka, okszerű gazdálkodás, nyugodt, biztos, jól megfontolt terjeszkedés, melyet fenti társulat működésében örömmel tapasztalhatunk, megtermi a maga gyümölcsét. Nagy érdeke ez községünknek, melynek fejlődése elválaszthatlanul összefügg a Salgótarjáni felvirágzásával. Üdvözöljük derék bányászainkat, kik ezen szép eredményt létrehozták.

Bánya-árverés. Nemrégiben az államkincstár egész komolyan alkudozott az u. n. Bornemisza-bányákra. E bányák mint bányatársulati tulajdon, a hunyadmegyei Bornemisza családé, melyben részes a családnak egyik Amerikajárt tagja, aki a koalíció alatt főispánja volt megyéjének. Mint most lapunknak Déváról írják, — e bányákra, melyek Hondol, Gyalumare és Fuksora községek határában terülnek el, a gyulafehérvári kir. törvényszék, mint bányabíroság, árverést tűzött ki egy 16.000 korona adósságból kifolyólag. Az árverés június 10-ére van kitűzve. Kétségtelen, hogy ez az árverés megkönnyíti az állam tulajdonszerzését akár az árverésen, akár a fenti tartozás átvállalása révén opció szerzésével.

A Titanit robbanószerre nézve — mint értesülünk — két rendbeli miniszteri rendelet látott napvilágot. A rendeletek egyikét a kereskedelemügyi miniszter bocsátotta ki 17.664/III. szám alatt valamennyi önálló igazgatással bíró közforgalmu hazai vasut igazgatóságának, a másikat 17644/1911/K. M. szám alatt a belügyminiszter adta ki a Titanit-gyár részére. A rendeletek a Titanit forgalombahozatalára és szállítására tartalmazznak új intézkedéseket.

A petrozsényi állami bányák vasutjai. A petrozsény-lónyatelep — csimpai gőzüzemű iparvasutat — mint petrozsényi tudósítónk jelenti — a petrozsényi m. kir. kőszénbányahivatal kibővíti. Szükségesnek mutatkozik ugyanis az, hogy a lónya—reskolai vonal meghosszabbításával és a lónya—zsjeci vonalból kiágazó Wekerle-telepi szárnyvonallal kiterjesztessék. Az új vonalak műtanrendőri bejárásával a kereskedelemügyi miniszter természetesen az illetékes ható-

RUGGYANTAÁRUKAT, ASBESTÁRUKAT, SZÁRAZ és ZSIROS
TÖMÍTÉSEKET LEGMEGBIZHATÓBB MINŐSÉGEKBE SZÁLLIT AZ

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA

ságot, a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőséget bízta meg.

A Főiskolai mensa. Elszámolás a „Mensa Academica“ céljaira befolyt adományokról. A Főiskolai Segélyező Egyesület elnöksége őszinte és hálás köszönetének kifejezése mellett újabban a következő adományokat nyugtázza: Magnezit Ipar Részvénytársaság, Kaláni Bánya- és Kohó Részvénytársaság, Rudai 12 Apostol Bányatársulat 50-50 korona, Heinzelmann-féle vasbánya-társulat, Lende Ede, Fizély Sándor 20-20 korona, özv. Z. Jáko Gyuláné 10 korona, Riedl Gyula 3 korona, Strósz Lajos 5 korona, Dubnánsszky Emil, Szitnyai Kornél, Florián Gerő 2-2 korona. A mai napig beérkezett adományok összege 3307 korona.

Földgás mindenütt. Előző számunkban e címen irtunk a hazai földgáz-előfordulásokról. Most kiegészíthetjük híradásunkat a következőkkel: A Székelyföldön is kiütközött a földből a gáz. Szádeczky Lajos és Szolga Ferenc tanárok Gyárfás Endre birtokán nagy földgázforrásra bukkantak. A földbirtokos jelentést tett a leletről Lukács László pénzügyminiszternek, akitől szakértők kiküldését kérte próbafurások eszköztése végett. A pénzügyminiszter kilátásba helyezte a szakértők kiküldését. A felfedezés megyszerte nagy örömet keltett.

A petroszényi vízvezeték, melynek előmunkálatairól már annyiszor megemlékeztünk, április 15-ével a megvalósulás stádiumába jutott. A nagyközség ugyanis ekkor tartotta az árlejtést a vízvezeték csőhálózatára. A munkálatokat Varga József, a Magyar Magánmérnökök Országos Szövetségének főtitkára, ez a csatornázás és vízvezeték-építés terén országosnak elismert szakteknitely, hajtja végre.

Itt említjük meg, hogy a „Petroszényi Villamosági Részvénytársaság“, mely rövid fennállása óta szép fejlődésről tett tanúságot, százezer koronás alaptőkéjét kétszázézer koronára emeli fel.

Az esztergomvidéki kőszénbánya részvénytársaság április 22-én déli 12 órakor tartja 14-ik rendes közgyűlését a társulati irodában (V., Arany János-utca 29. szám).

A Borsodi Szénbányák Részvénytársasága április 27-én, csütörtökön, délután 5 órakor a társaság hivatalos helyiségében (V., Erzsébet-tér 19.) rendes közgyűlést tart, amelyen természetesen előterjesztik a társaság örvendéses fellendülését tanúsító mérlegszámát. A dec. 31-ével zárult mérleg a következő: Vagyon: Bányabirtok, ingatlanok és berendezések a királdi, sajószentpéteri, disznóshorváti és kazinci bányákban 4,327.147.82 K. Anyagok leltára: a) üzemi anyag, bányafa és élelmezési készletek 322.846.44 K, b) szénkészletek 850.80 K, összesen 323.697.24 K. Pénztári készletek: a) pénzkészletek a bányapénztárakban Királdon, Sajószentpéteren, Disznóshorváton és Sajókazincon 19.349.33 K, b) a m. kir. postatakarék-pénztárnál 9841.78 K, c) küldvények 22.709.41 K, d) idegen letétek és óvadékok 28.120.79 K, összesen

80.021.31 K. Adósok: a) szénadósok és egyéb künnlevőségek 594.517.60 K, b) átmeneti adósok 26.727.34 K, összesen 621.244.94 K. Végösszeg 5,352.111.31 K. Teher: Részvénytőke 7146 darab részvény á 600 K = 4,287.600.— K. Tartalékok: értékcökkenési tartalék 100.000 K, tartalékalap 14.000.— K, összesen 114.000.— K. Hitelezők: nyílt számlán 730.264.54 K, december havi bérek 73.538.48 K, átmeneti hitelezők 115,281.46 K, idegen letétek és óvadékok 28.120.79 K, összesen 947.205.27 K. Nyereség- és veszteségszámla: egyenleg mint nyereség 3304.04 K. Végösszeg 5,352.111.31 K. Nyereség- és veszteségszámla december 31-én. Tartozik: Értékcökkenési leírás az épületek és leltári berendezés elhasználásáért 100.000.— K. Központi költségek és adók 64.437.50 K. Kamatok 47.15.80 K. Egyenleg mint nyereség 3306.04 K. Végösszeg 172.459.34 K. Követel: Bányánk brutto hozama 1910. augusztus 1-től december 31-ig 172,459.34 K.

Magnezit bányászat szubvencióval. Amióta a Leszámitolóbank arzbachi (Stájerország) nagyszabásu magnezit bányáin tuladott, figyelme a hazai telepek felé fordult, inkább hasonló magyar vállalatban óhajtván elhelyezni tőkéit. Az égisze alatt működő Magnezit ipar r.-t. Kassa városának tett ajánlatot a Rozália-hegyen található magnezit kiaknázására és feldolgozására. A város 20.000 korona szubvenciót szavazott meg. Az ipartelepnek azonban nincsen megfelelő utja, azért a vállalat most azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy a megszavazott 20.000 korona szubvenció helyett inkább építsen megfelelő utat, ami önként értetődő előterjesztés. Kassa városának tanácsa azonban egy falusi kupak-tanácsot is megszégyenítő határozatot hozott, kimondván, hogy a miniszter még nem hagyta jóvá a közgyűlésnek a 20.000 koronára vonatkozó támogatását, hátha egyáltalán nem hagyja jóvá, ennél fogva le kell venni a kérdést a napirendről. Ez aztán a bölcsesség. Így teremt ipart Kassa városa. Kár volt azt is egy füst alatt ki nem mondania, hogy „hátha“ a Rozália-hegyen nincs is magnezit és „hátha“ kevés van, vagy esetleg sok, amire kár kidobni a 20 ezer koronákat, mert hiszen elkél az, ha olyan sok van és „hátha“ akkor kifizetődik az ut megcsinálása is. Annyi bizonyos, ha minden városnak ily bölcs tanácsa volna, még az a kevés ipartelep se léteznék az országban, ami van. A társaság pedig most e szubvencióra igazán elmondhatja, hogy: adtál uram esőt, de nincs köszönet benne!

A kaláni bánya- és kohó-részvénytársaság igazgatósága április 29-én délelőtt 10 órakor Budapesten, V. ker., Nádor-utca 36. szám I. emeleti helyiségében XII-ik évi rendes közgyűlését tartja meg.

A „Magyar bányarészvénytársaság Dobsta“ április 24-én délelőtt 10 órakor Magyar-utca 36. szám alatti helyiségeiben második rendes évi közgyűlését tartja. A társaság zárszámadása a következő: Vagyon: Ingatlanok és ingóságok 2,806.058.30 K. Pénzkészlet és értékek 2042.34 K. Adósok 486.298.53 K. Veszteség 193.941.70 K. Összesen 3,488.340.87 K. Teher: Részvénytőke 3,300.000.— K. Függő átmeneti tételek 101.812.78 K. Hitelezők 385.528.11 K. Összesen 3,488.340.87 K.

Festékek
és
lakkok

(B. 2139420/59.11)

megbízható, szolid és olcsó beszerzési forrása

Krayer E. és Társa Budapest

festék-, kenő- és lakkgyára * os. és kir. udvari szállítók.

Főraktár és iroda:
V., Váczi-ut 34.

„Krayer festékudvar“.

Ó cs. és kir. Fensége, József főherceg udv. szállítója. A m. királyi államvasutak, állami gép- és vasgyárak, az összes waggonygyárak, Budapest főváros szállítói.

Megint aranylopás. A „Rudai 12 apostol“ ugyan csak megeléghette már aranyának egész különleges őrizését. A notórius tolvajok, hogy a furfangos tolvajlasi módok is csődöt kezdenek mondani, már nyers erőhöz fordulnak és betöréses-lopásra vetemednek. Most jelenti dévai tudósítónk, hogy a társaság valedarszului aranybányájában a minap eddig ismeretlen tettesek garázdálkodtak, kik behatolva a bányába, nagymennyiségű szabadaranyat fejtettek le és csempészték ki onnan. A betörőknek úgy sikerült behatolni a bányába, hogy a bánya szájától 30 méternyire utat furtak és azon hatoltak be. Noha másnap azonnal észrevették az új feltárást, melyet be is tömtek, mindeztideig nem sikerült a vakmerő bandának nyomára akadni.

Egy bányász balesete. Tomi Lajos kuntapolcai lakos, bányász — mint ezt lapunknak Rimaszombatból jelentik — a Concordia vasgyár kőbányájában vas-követ fejtett, miközben a felsőréteg leomlott és a dolgozó bányászt maga alá temette. A szegény ember súlyosan megsérült s a rosznyói kórházba szállították. A nyomozás elrendeltetett.

Helyreigazítás. Előző számunk első cikkében omniózus sajtóhibát vettünk észre, ami a lap korábbi lezárása következtében esett. A cikk címében és harmadik sorában „fém-bányász“ helyett „szénbányász“ értendő. A cikk tehát erről szól: Milyen világnyelvet tanuljon a magyar bányász és kohász fém-bányászatainkra való tekintetből.

KÜLFÖLDI HIREK.

A hamburgi fém-tőzsde. Hamburgban — mint ottani levelezőnk írja — április 1-ével megnyílt a fém-tőzsde. Ez a megnyitás persze nem adott alkalmat görögtüzes szónoklatokra. Egyszerűen megjelentek a tőzsdén ezek az érdekeltek is és kezdetét vette — az üzlet. A tőzsde titkára kiakasztott egy külön táblát, melyen az áruk utolsó jegyzései láthatók. A tőzsde felállítását az tette indokolttá, hogy a Németbirodalom majdnem erősebb fogyasztója a különféle fémeknek, mint Nagybritannia, de azért a fémek árai ott is a londoni tőzsde jegyzései után igazodtak eddigéig. Ezért indult meg már régebben mozgalom, hogy a hamburgi tőzsdén a fémek árait is jegyezzék.

A rajna-westfáliai szénpiac. Az ipari szén és pirszén fogyasztása emelkedett ugyan, úgy hogy az új termelésből semmit sem kellett beraktározni, hanem a többi szénminőségek kereslete csökkent. Ez különösen február hó második felében volt észlelhető, a mikor a gáz előállítására való szénből alig rendeltek jelentősebb mennyiségeket; minek folytán a bányatársaságok némelyike kénytelen volt a termelést redukálni. A rostált és törmelék-pirszénből nagyobb készletek heverték a kereskedőknél eladatlanul. A brikett fogyasztása eddig ugyanakkora, a milyen tavaly volt, de már március havában mindenesetre csökkeni fog, mert kevesebbet fognak fűteni. A vegyészeti melléktermékek,

különösen a kénsavas ammoniak és kátrány, állandóan jó keresletnek örvendtek. Erre való tekintettel nincs kizárva, hogy az áruk ismét emelkedni fognak valamivel, kiegyenlítésül annak, hogy a rostált és törmelékpirszén árát viszont le kell szállítani. A rendeltetési országok ugyanazok voltak, mint tavaly. A Rajnán lefelé az idén valamivel többet, fölfelé pedig kevesebbet szállítottak, mint a megelőző évben.

A rajna-westfáliai vaspiac. A helyzet lanyhult. A vasgyárak tevékenysége eddig nem olyan élénk, a milyen tavasszal lenni szokott, miután a szükséglet egyetlen ágban sem emelkedett. Most azonban általában véve remélik, hogy a forgalom legközelebb fel fog élénkülni, mert már több jel mutat arra, hogy a helyzet javulófélben van. Ha a rudvaskartell sorsa eldőlt volna, a viszonyok már most is kedvezőbbek volnának.

Az orosz-lengyel fém-ipar. A lengyel vasipar több évi szünet után igen kedvező eredményt ért el 1910-ben. A vasanyag utáni kereslet az építkezések fellendülése következtében jelentékenyen emelkedett és a vasműveknek a szindikátusban való egyesülése következtében a vasárakat is könnyű szerrel emelheték fel. Az Oroszország déli részében uralkodó kolera-járvány következtében a vasművek munkásai csapatostul hagyták ott a munkát, úgyhogy a gyárak hova-tovább nem voltak többé képesek szállítási kötelezettségeiknek eleget tenni. Kevésbé kedvező helyzetben voltak a fémfeldolgozó gyárak, a melyek a nyersvas hiány következtében ismétetlen kénytelenek voltak termelésüket korlátozni és azonkívül még a vasművek versenye ellen is harcolniok kellett, a mely a nélkül, hogy a nyersvastermelést korlátozná, mindinkább az előállításra kezdi a fősúlyt fektetni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Epaclák. Kérdései a husvéti ünnepek alkalmából éppen aktuálisak. Adjuk rájuk válaszunkat. Valamely év „epactája“ az a szám, mely mutatja, hogy az előző év utolsó új-holdjától hány nap telt el az új évig. Azért fontos ez — ha Önt annyira érdekli — mert a husvéti ünnep kiszámításánál és számra szükség van. A niceai zsinat ugyanis megállapította, hogy husvét vasárnapja a március 21-ikét követő első holdtölte utáni vasárnap legyen. Ma már másképp számítják. Gauss, a világhírű matematikus, csinált egy szabályt, mely az epactákat feleslegessé teszi s így ezeknek csak művelődés-történeti jelentőségük van. — **A r a n y s z á m.** A kalendárium-csináláshoz az „arany-szám“-ra is szükség van. Az arany-szám ugyanis azt mondja meg, hogy a 19 évig tartó holdcycclusban az illető év hányadik? A holdcycclus jelentősége pedig az, vagyis azért kell tudni, mi az a holdcycclus, mert minden holdcycclus leteltével a hold változásai az évek egy és ugyanazon napjára esnek. Az arany-számot úgy kapja az ember, hogy az évszámhoz hozzáad egyet, (Pl. 1911-hez), ezt elosztja 19-cel és az osztási maradvék: ez lesz az arany-szám.

P. G. ur Szászváros. Igen, igaz van. Persze, hogy nem Vida, hanem Végh. Mi ezt épp oly jól tud-

**TURUL A LEGMEGBIZHATÓBB TÖMÍTŐLEMEZ
LEGMAGASABB NYOMÁSHOZ. KIZÁRÓLAGOS RAKTÁR.**

**ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.**

juk, mint azok a jó urak. Sőt róla irtunk is volt. És mert kiválóképpen ismerjük őt személyesen, tudjuk, hogy nem szakgatunk fel régi sebeket azzal, ha közöljük, hogy ezelőtt Weisz-nak hívták, de ő nevében is jó hazafiságának és fajszeretetének akart kifejezést adni. Mint Végh is megmaradt annak, ami volt: ritka szorgalmu, talpig becsületes embernek és jó főnöknek.

G. Z. bányamérnök urnak Aknaszlatina. Köszönjük szives ajánlatát, melyet a legnagyobb örömmel elfogadunk.

Kitüntetés. A Személyem körüli ministerium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszerelnököm előterjesztésére Mály Sándor pénzügyministeriumi ministeri tanácsosnak és törvényes utódainak a földgázra és káliumsóra való kutatások körül szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet „Kissármási“ előnévvel díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1911. évi március hó 31-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

Szent-Lukács-fürdő, téli és nyárigyógyhely, Budán

csusz, köszvény, ideg- és bőrbajok ellen. Iszap-fürdők, iszapborogatások, kő- és kádfürdők, külön férfi- és női vizgyógyintézet, gőzfürdők és gyógyvizuszodák. Szállodák, gondos penzió. KRISTALY forrásásványviz étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz. Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás.

BK. 677. 501/52.

Egy külföldi szénbánya üzemvezetője, 27 éves, nőtlen, bányaiskolát végzett, beszél három nyelvet, vastag és vékonytelepek feltárássában és fejtésében, valamint az ércbányászatban jártas, jó felmérő, rajzoló és administrator — állását bel- vagy külföldre változtatni óhajtja. Keres üzemben levő kisebb, vagy kezdő vállalatoknál üzemvezetői, nagyobb vállalatoknál bányamérői állást. Szives ajánlatok „Török 27“ jelige alatt a kiadóba kéretnek.

(B. 3694/569/17)

Üzemvezető,

esetleg főaknászi állást keres józan életű nős, szorgalmas és megbízható, ugyanilyen minőségben most szorgoló végzett bányaiskolás, kinek 12 évi gyakorlata van szén- és ércbányászatban és sujtóléggel küzdő bányákban. Jártas ügy mérési, mint adminisztratív teendőkből. Beszél magyarul, németül, több szláv nyelven, azonkívül részben románul. Kimegy külföldre is, legszívesebben tengerentúl. Szives megkereséseket „Jó szerencsét! 27“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába kér.

(B. 3625/569/15)

Szlovákiai sósvíz

CZUKORBETEGSÉG ELLEN
speciális gyógyital.
KÖHÖGÉST, REKÉDSÉGET, IDULT GYOMOR ÉS
HUGYSZERV BAJOKAT
GYÖKERESEN GYÓGYÍT.

Megrendelhető a „Magyar Ásványviz Forgalmi és Kiviteli R.-T.“-nál, Budapest. Telefon 162-84.

Pályázati hirdetés.

A Vaslábi Első Székely Márványbánya és Mész ipar Rt pályázatot hirdet **bánya üzemvezető** állásra. Pályázók igazolni tartoznak, hogy hasonló iparvállalatnál már működtek s hogy a márványtánya és mészipar körébe vágó szakszerű üzemvezetésben kellő jártassággal bírnak. Szükséges: anyag és áruismer, megfelelő kereskedelmi jártasság. A magyar nyelv feltétlen tudása, írásban is. Olasz, oláh és német nyelvet bírók előnyben részesülnek. Javadalmazás 2400 korona kezdőfizetés, természetbeni lakás és konyha, kert. Ajánlatok április 20-áig a r. t. fenti címére küldendők. Ajánlatok teljes felszerelése kívánatos.

Gyergyószentmiklóson, 1911. márczius hó.

Vákár P. Arthur s. k.

(B. 3670/559/16)

igazgató.

Mezőgazdasági

erdő-, bányauzemekben kiválóan alkalmas gőzteherautomobil alig használt állapotban kedvező fizetési feltételek mellett jutányosan eladó. Válasz „Gőzteherkocsi“ címre a kiadóhivatalba.

(B. 2121/557/16)

TÖRLEY
TALISMAN - CASINO - RÉSERVÉ

B. 885. 410. 19.

TELEFON 3270

FARKAS ÉS TÁRSA
VASSZERKEZETI GYÁR
BUDAPEST, VI., LEHEL UTCA 8.

A FARKAS-FÉLE TÖRVÉDETT HERKULES VÉRJESŰ IDOM-
VASABLAK A KERESZTÉZÉS NÉL NINCIS GYÖNGÖLVE MIÉRT IS A
LEGERŐSEBB

LEGSZEBB ÉS
LEGOLCSÓBB

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT HERKULES TÖRVÉDE

(B. 2637/555/13)

Kérje 76. számú árjegyzékünket

Hadef-
emelőgépekről
kézi és elektromos hajtásra

HEINRICH de FRIES
G. m. b. H.
DÜSSELDORF 76/a. Harkorstr. 7.
WIEN VII/3. Neustiftgasse 111/26.
Magyarországi képviselő:
VECSEY JENŐ
okl. gépészmérnök
Budapest, V., Lipót-körút 21/c. sz.
Telefon 105-48.

KENŐANYAGOK, TISZTÍTÓANYAGOK, BŐR-BALATA-
TEVESZŐR-GÉPSZIAK ELSŐRENDŰ MINŐSÉGEKBEN:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

1911. évi 544. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

A nagyági m. kir. bányaműgazgatóság 1911. évi június hó 1-től 1912. évi május hó 21-ig terjedő egy évi időtartam alatt a nagyági szertárnál szükségelendő mintegy 2000 (kettőezer) kgr. tiszta szulfaggyu, mintegy 12,000 (tizenkettő ezer) kgr. kétszer finomított égő repceolajra, 1300 (egyezerháromszáz) kgr. világító lámpa petróleumra, valamint a felsőcsertési m. kir. központi zuzóműnek Diesel-motorához szükségelendő mintegy 75.000 kgr. (hetvenötezer) schodnicai nyersolaj beszerzésének biztosítására

1911. évi május hó 13-án délután 3 órakor

saját irodai helyiségében Nagyágon megtartandó nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen anyagokból a feltüntetett mennyiségeknél a szükséglet szerint 25%-kal több vagy kevesebb is megrendelhető.

Ajánlatokban a fenti anyagok árai a dévai vasuti állomásra való bérmentes szállítással és ingyenes csomagolással, illetve hordóval érte adandók meg.

Ajánlat bármelyik anyagra külön is tehető.

A nyersolaj 10–15 tonnás vasuti ciszternákban szállítandó és ajánlati ára a dévai vasuti állomásra való bérmentes szállítással, ciszterna díjmentesen és a ciszternának visszaküldési díjait is beleértve adandó meg.

A pályázatra kiírt anyagok oly részletekben és oly időközökben szállítandók, ahogy a szükséglet kívánalma szerint a bányaműgazgatóság azt esetenként külön-külön megrendelésben lehvni fogja.

A bányaműgazgatóság a vasuton esetleg törtéendő károkért semminemű felelősséget nem vállal.

A faggyu szintiszta és minden rondító anyagoktól teljesen mentes minőségben 100 klgr.-os ingyen faldákban csomagolva szállítandó, melyből az ajánlatokhoz 1.0 kgr. minta is melléklendő.

A repceolaj kétszer finomított, rondító anyagoktól teljesen mentes minőségben, ingyen hordókban szállítandó, melyből az ajánlatokhoz két drb 1–1 kg.-os palackban minta is melléklendő.

A petróleum a legfinomabb és idegen anyagoktól teljesen mentes minőségben, ingyen hordókban szállítandó, melyből az ajánlatokhoz két drb 1–1 kgr.-os palackban minta is melléklendő.

A nyersolaj homokmentes és tisztára szűrt állapotban szállítandó és az ajánlatnál a garantált caloria feltüntetendő.

Mindenik anyagnak magyarországi származása, illetve finomítása kétséget kizáró módon hitelesen igazolandó és ezen igazolvány az ajánlathoz melléklendő.

A repceolajra és petróleumra teendő ajánlatokhoz a mintául beküldendő anyagok vegyelemezési kimutatása is melléklendő.

Az ajánlatok ivenként egy koronás, a mellékletek pedig egyenként és ivenként 30 filléres bélyegjeggyel látandók el s „Ajánlat“ „az 1911. évi 544. számú versenyárgyalási hirdetményhez“ felirással és az ajánlattevő teljes címének jelzésével ellátott pecséttel lezárt borítékban a nagyági m. kir. bányaműgazgatósághoz címezve

1911. évi május hó 10-én este 6 óráig

bezárólag benyújtandók a ládába csomagolt mintákkal együtt.

Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A versenyárgyalásnál az ajánlattevők vagy igazolt képviselőjük jelen lehetnek.

Bánatpénzül az ajánlott anyag értékének öt (5) százaléka akár készpénzben, akár elfogadható állami letétekre alkalmas értékpapírokban az ajánlattal egyidőben — hivatkozással ezen hirdetmény számára a nagyági m. kir. bányamű pénztárának küldendő be, vagy pedig bármely m. kir. állampénztárnál (adóhivatalnál) teendő le s az ajánlathoz a bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata, esetleg a postai feladó-vevény csatolandó, — magát a bánatpénzt az ajánlattal egy borítékba csatolni nem szabad.

Minden ajánlattevő ajánlatában kijelenteni tartozik, hogy ezen hirdetményhez tartozó feltételeket ismeri és azoknak magát föltétlenül aláveti.

Azok a pályázók, kik az alulírt bányaműgazgatósággal üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Az alulírt bányaműgazgatóság, illetőleg a nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszterinm fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árra való tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg valamennyi ajánlat mellőzésével esetleg új versenyárgyalást tűzhessen ki.

Nagyág, 1911. március 29-én.

M. kir. és társ. bányaműgazgatóság.

P. H.

Sziklay s. k.

m. kir. bányatanácsos,